

Protokoll fra rovviltnemnda for region 8 sine avgjørelser per e-post 30.5.2024–31.5.2024

Sted: per e-post

Tid: 30.5.2024–31.5.2024, 1 time

Deltagere

Rovviltnemnda	Andre
Nils Einar Samuelsen, leder Fred Johnsen, nestleder Karen Anette Anti, medlem Johan Johansen Eira, medlem Trine Noodt, medlem Rikke Håkstad, vara	Andreas Røsæg, sekretariat, SFTF

Sakliste

25/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

26/24 Supplerende kvote for betinget skadefelling av bjørn 1.6.2024–15.2.2025

25/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste sendt ut per e-post 30.5.2024.

26/24 Supplerende kvote for betinget skadefelling av bjørn 1.6.2024–15.2.2025

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1, 3 og 4 gir rovviltnemnda for region 8 Statsforvalteren en supplerende kvote på to bjørner for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2024–15.2.2025.

Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.

Fellingstillatelse som gis av Statsforvalteren, skal om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Bakgrunn

Bestanden av bjørn i region 8 er under bestandsmålet. Når regionen ikke har nådd bestandsmålet for bjørn, og det heller ikke er beregnet 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge, er det Miljødirektoratet som har myndighet til å sette kvote for betinget skadefelling. Om nemnda har myndighet jf. rovviltforskriften § 7, er for bjørn basert på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Sekretariatet viser til brev fra KLD vedrørende vedtaksmyndighet for brunbjørn 2024, med ref. 23/2946-, mottatt hos Statsforvalteren 3.5.2024. Her viser KLD til sitt brev av 19. mai 2023 «Vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer» hvor rovviltnemnda i region 8 ble overført vedtaksmyndighet for brunbjørn på bakgrunn av at bestanden nasjonalt ble beregnet til 9,5 ynglinger og at det vil si 10 ynglinger med normale avrundingsregler. Ifølge *NINA rapport 2454 DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2023* har beregnet antall ynglinger gått opp fra 9,5 til 9,6 i landet og i region 8 har beregnet antall ynglinger gått opp fra 3,0 til 3,1.

I brev om vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer går det frem at

«Dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse om felling»

Sekretariatet vil unngå usikkerhet om hvem som skal svare på søknad om felling, der binne og unge/r går sammen. Jf. § 13 i forskrift om forvaltning av rovvilt har Miljødirektoratet

«(...)myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter denne bestemmelsen dersom situasjonen tilsier det, jf. viltloven § 12. Myndigheten gjelder hele året(...)».

Med den bakgrunn vil vi presisere at

Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.

Sekretariatet viser til rovviltnemnda sitt vedtak på møtet den 15.4.2024, om kvote på tre bjørner for betinget skadefelling av bjørn. Vedtaket ble ekspedert/gjort tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret den 19.4.2024. Vedtaket ble påklaget av ARV – Aktivt rovdyrvern og NOAH – for dyrs rettigheter henholdsvis 22.4.2024 og 10.5.2024.

På oppdrag fra Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av bjørn, felte Statens naturoppsyn en voksen hannbjørn i Sør-Varanger den 8.5.2024, en ung, ikke reproduktiv hann i Porsanger den 8.5.2024 og en ung ikke reproduktiv hunn i Sør-Varanger den 9.5.2024.

Vi viser til forskrift om forvaltning av rovvilt § 7 siste ledd:

Etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden. Sekretariatet legger til grunn at ekstraordinære uttak gjennomført av Statens naturoppsyn er irregulær avgang jf. rovviltforskriften § 2 bokstav e. Kvoten på tre bjørner var dermed fylt.

I etterkant av de ekstraordinære uttakene hadde sekretariatet dialog med Miljødirektoratet og med Klima- og miljødepartementet angående myndighetsforhold for skadefelling bjørn fra og med 1.6.2024. Med bakgrunn i denne dialogen vedtok rovviltnemnda på møtet den 15.5.2024 å be Miljødirektoratet om å deleger Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av bjørn fra og med 1.6.2024. Rovviltnemnda klagebehandlet på samme møte de to klagene på kvoten for betinget skadefelling av bjørn, klagene ble ikke tatt til følge og de ble den 16.5.2024 oversendt KLD for endelig avgjørelse.

Per 30.5.2024 er ikke klagene endelig behandlet hos Klima- og miljødepartementet.

Sekretariatet vurderer likevel det er riktig at rovviltnemnda tar stilling til en supplerende kvote for betinget skadefelling av bjørn før myndighetsperioden begynner.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har forpliktet seg til å ta vare på bjørn gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige,

Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer og lovgrunnlag

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Forliket innebar at det nasjonale bestandsmålet for bjørn ble endret fra 15 årlige ynglinger til 13 årlige ynglinger. Antall hannbjørn skal ikke overstige 1,5 ganger antallet binner. Forvaltningen av bjørn overføres til de regionale rovviltnemndene når ti ynglinger av bjørn er nådd. Antall ynglinger nasjonalt er beregnet til 9,6. På bakgrunn av normal avrundingspraksis vedrørende bjørn, blir dette tallet omgjort til 10. Derav har rovviltnemnda i region 8 myndighet til å vedta skadefellingskvote for bjørn.

Den todelte målsettingen

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1 (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1 (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir

grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene, i dette tilfellet bjørn, og dens genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at bjørn forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert roviltforvaltning. Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i roviltforskriften, og gjennom regional forvaltningsplan for rovilt i region 8.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt videre i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er god kunnskap om bjørnebestanden i Skandinavia og i region 8. Statsforvalteren visert til overvåkingsresultater og rapporter på Rovdata, blant annet NINA rapport 2454 DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2023.

Bestandsmål og ynglinger

I forvaltningsplanen fra 2013 har roviltnemnda fordelt målet om totalt 6 årlige ynglinger innen A-områdene for bjørn i region 8: én i indre Troms, tre i Anarjohka (Karasjok og Kautokeino) samt to ynglinger i Pasvik, Sør-Varanger kommune.

Siste års minsteestimat for antall bjørneynglinger i region 8 har bjørnekullsimuleringsmodellen (BKS-modellen), utviklet av det Skandinaviske bjørneprosjektet, beregnet til 3,1 ynglinger (NINA rapport 2454). Dette mot 3,0 i 2022, 2,9 i 2021 og 2,5 i 2020. I Troms har det de siste årene vært en nedgang i registrerte individer, mens trenden i Finnmark har vært stigende.

Med bakgrunn i metoden som brukes for å beregne antall ynglinger i bestanden, så vil hunnbjørner som er etablert et godt stykke inn i landet bety mye mer ved beregning av ynglinger enn binner som registreres nært landegrensene. Dette gjør at ynglinger som registreres i A-området i Sør-Varanger, østre Karasjok og indre Troms, samt registrerte binner i Tanadalen (B-område) og sørlige Kautokeino i stor grad vil forventes å bruke store deler av tiden sin ute av Norge. Dermed vil det gjennom registrering og observasjoner ofte observeres flere ynglinger enn det som beregnes da de ikke oppholder seg i Norge hele sesongen.

Bestandssituasjon

Ifølge NINA rapport 2454, *DNA-basert overvåkning av brunbjørn i Norge 2023*, ble det i 2023 registrert 79 forskjellige individer i Region 8. Av totalt 430 fungerende DNA-prøver som gav treff på individ ble det registrert 41 hannbjørner og 38 hunnbjørner. På de siste 5-6 årene har antallet hannbjørner vært relativt stabilt, mens antallet hunnbjørner har vært jevnt stigende og er i dag på sitt høyeste siden overvåkingen startet. Det er mange av disse individene som vi deler med naboland. På bakgrunn av manglende DNA-materiale fra Sverige, Finland og Russland kan man imidlertid ikke kvantifisere disse. Alle A-områdene for bjørn i region 8 ligger langs grensa. Vi antar derfor at enkelte individer vi registrerer i Norge oppholder seg helt eller delvis i andre land noen sesonger.

De siste årene har spesielt hårfelleprosjektene bidratt til en mer systematisk innsamling av DNA fra bjørner i østre del av Karasjok, både i A- og B-området. Dette har gitt mye kunnskap om den lokale bjørnebestanden og områdebruken deres på norsk side. Vi vet også gjennom slektskapsanalyser at det er flere av ynglingene som har tilknytning til «finske» hannbjørner.

I Sør-Varanger er det årlig ynglinger som registreres utenfor A-området på Jarfjordfjellet inn til Russergrensa. Vest for Munkefjordelva er det også årlige ynglingsobservasjoner. De ynglende binnene ved Munkefjordelva er kjente, godt voksne binner som har vært registrert over mange år i den vestligste utstrekningen av A-området og B-området i kommunen.

Betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av bestemte individer knyttet til bestemte situasjonen, for å stanse eller forhindre skade på bufe eller tamrein. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark

- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Vedtak om uttak av bjørn kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nåes på annen måte. Beslutningsgrunnlaget er best når det vurderes så nært opp til beslutningen som mulig. Uttak eller ikke uttak av bjørn avhenger i liten grad av om Statsforvalteren har kvote når situasjonen oppstår. Det er snarere et spørsmål om Statsforvalteren eller Miljødirektoratet skal ta avgjørelsen.

Roviltnemnda for region 8 har i brev datert 4.9.2017, med svar på høring av endringer i rovviltforskriften skrevet:

Erfaringer fra kvoter for skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv har vist at kvotene ikke har hatt praktisk betydning. Saksbehandling for vedtak om kvotene, og klagebehandlinger, tar mye ressurser hos fylkesmenn og rovviltnemnder. Kvoter må eventuelt bestemmes før en akutt situasjon, og da har rovviltnemnda lite presist grunnlag for å fastsette kvoter som er kalibrert i forhold til rovviltbestanden.

Fylkesmannen har best grunnlag for å vurdere skadefelling opp mot rovviltbestanden når det oppstår en akutt situasjon. Vi mener rovviltets interesser også vil bli ivaretatt gjennom eventuelle klager på fellingstillatelser, og klageinstansens avgjørelser som vil være førende for fremtidige vedtak.

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Fylkesgrensa mot Nordland er ingen naturlig barriere for rovvilt. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale:

Roviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofofbanen og langs Ofofbanen til svenskegrensa).

2. Kvotvedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.

6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.

7. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme rovdyrene som bruker begge regionene, Rombaken-svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Statsforvalterens vurderinger

Naturmangfoldlovens §§ 8 til 12

Statsforvalteren vurderer at kunnskapen om bjørnebestanden i regionen er god jf. naturmangfoldloven § 8 og at naturmangfoldlovens § 9 derfor ikke kommer til anvendelse.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Statsforvalteren er av oppfatningen at det gjennom nasjonale og regionale bestandsmål for bjørn, samt den todelte målsetningen er gjort en vurdering av økosystemets samlede belastning. Videre vurderer Statsforvalteren at et uttak av 2 bjørn ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Statsforvalteren lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Skadepotensial

Både i Finnmark og Troms er det kalvingsområder for rein i A-områder for bjørn. Sekretariatet er kjent med *Rapport frå Viltskadecenter 2012:6*, fra samarbeidsprosjektet mellom Viltskadecenter, Det skandinaviske bjørneprosjektet, Udtja skogsameby og Gällivare skogsameby (Støen, O.G. et al. 2022, Brown bear predation on semi-domesticated reindeer and derpedation compensations) som har sett på bjørnepredasjon på rein og potensielle effekter av tre forebyggende tiltak. I tillegg har vi sett på foreløpige tall og data fra det pågående bjørn- og tamreinprosjektet i Idre.

Tall fra bjørn- og tamreinprosjektene i Sverige viser at det er stor individuell forskjell på bjørner sin drapstakt. Statsforvalteren mener bjørn har et betydelig skadepotensial i kalvingsområder for rein. Endringer i klima og en stigende bestand gjør at vi opplever en større konflikt mellom reindrift og bjørn enn tidligere, i både tid og rom.

Det oppstår akutte skadesituasjoner med bjørn hvert år i B-området for bjørn i rovviltregion 8. I Finnmark så det ut til at bestanden i 2023 hadde en uvanlig rask nordlig forflytning, og det ble flere skadesituasjoner med bjørn i sauebeiter i Nesseby, Sør-Varanger og Tana. I Troms var det i 2023 tap av sau til bjørn i Storfjord og Bardu.

På oppdrag fra Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av bjørn, felte Statens naturoppsyn en voksen hannbjørn i Sør-Varanger den 8.5.2024, en ung, ikke reproduktiv hann i Porsanger den 8.5.2024 og en ung ikke reproduktiv hunn i Sør-Varanger den 9.5.2024. Statsforvalteren vurderer at disse rettede uttakene i begrenset grad har redusert bestandens potensiale til fortsatt vekst.

Dersom Statsforvalteren ikke har myndighet til å vurdere uttak av skadegjørende enkeltindivider i akutte skadesituasjoner på sau og tamrein, så er det Miljødirektoratet som har den myndigheten. I forkant av en søknad om skadefelling har gjerne Statsforvalteren hatt dialog med dyreeier om situasjonen og eventuelle tapseforebyggende tiltak. Da er det effektivt og hensiktsmessig at også myndigheten for skadefelling ligger hos Statsforvalteren.

Utviklingen i bjørnebestanden viser gjennom DNA-registreringer at binnefronten og den faste forekomsten av bjørn nærmer seg områdene med sau på beite i B-området i Finnmark. I Tana 2022 var en av de skadegjørende bjørnene en eldre hannbjørn, som har fast tilhold i B-området i Karasjok og Tana.

Konklusjon

Bjørnebestanden i regionen er i svak vekst. Antall situasjoner med bjørn som tar sau i beiteområder for sau har vært økende de siste årene, og det er å forvente at dette vil vedvare.

Statsforvalteren innstiller om en supplerende kvote på to bjørner for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2024–15.2.2025.

Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.